

PROVINCIE ■ UTRECHT

PROGRAMMAPLAN 2020

AGENDA VITAAAL PLATTELAND

PROGRAMMAPLAN AGENDA VITAAL PLATTELAND 2020

Vastgesteld door Gedeputeerde Staten op 21 januari 2020

Inhoud

1.	Aanleiding en achtergrond	5
2.	Doelenstructuur en afbakening	5
3.	Opgaven voor de Agenda Vitaal Platteland 2020	5
3.1.	Natuur, water en bodem	5
	Ontwikkelopgave Natuurnetwerk Nederland	5
	Uitvoeren herstelmaatregelen PAS	7
	Verbinden van natuurgebieden	8
	Nationaal Park Utrechtse Heuvelrug	9
	Beleefbare natuur	10
3.2.	Landschap	10
3.3.	Cultureel Erfgoed	10
3.4.	Landbouw	11
	Landbouw en milieu (LaMi)	11
	Landbouwstructuurversterking	11
	Boerderijeducatie	11
	Plattelandsontwikkelingsprogramma (POP) / Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB)	11
	POP3- Fysieke investeringen	12
	POP3- Regeling jonge boeren	12
	POP3- LEADER	12
	Uitvoeringskosten POP3	13
3.5.	Bodemdaling	13
3.6.	Recreatie	13
	Wandelroutenetwerk Utrecht Oost	13
	Optimaliseren routenetwerken	14
	Recreatie om de Stad Utrecht	14
3.7.	Leefbaarheid en kleine kernen	14
	Snel internet	14
	Bijdrage aan initiatieven voor leefbaarheid en kleine kernen in het landelijk gebied	16
3.8.	Vrijkomende agrarische bebouwing (VAB)	16
3.9.	Energie	16
4.	Werkwijze	17
4.1.	Instrumenten	17
	Grond	17
	Subsidies	17
4.2.	Organisatie	17
4.3.	Afhankelijkheden	18
4.4.	Besturing en beheersing	19
4.5.	Financiering	19

4.6.	Risicomanagement.....	20
4.7.	Communicatie	20
5.	Samenwerking met de AVP-gebiedscommissie Utrecht West.....	20
5.1.	Instellingsbesluit	20
5.2.	Exploitatiesubsidie.....	21

1. Aanleiding en achtergrond

Vanuit het programma Agenda Vitaal Platteland (AVP) geven we uitvoering aan het behouden en versterken van natuur en landschap, verduurzaming van de landbouw en dragen we zorg voor een vitaal en (be)leefbaar landelijk gebied. Het programma AVP is gestart in 2007. In de Kaderdocumenten AVP 2007-2013 (beëindigd in 2011) en AVP 2012-2015 zijn de kaders voor het programma vastgelegd. Binnen deze kaders is het Meerjarenprogramma Agenda Vitaal Platteland 2016-2019 opgesteld. Zoals aangekondigd in de begroting 2020 wordt het programma AVP met 1 jaar verlengd tot en met 31 december 2020 zodat de uitvoering van de opgaven gecontinueerd kan worden en er tijd is om het AVP te evalueren en een nieuw uitvoeringsprogramma voor het landelijk gebied op te stellen. De doelen en opgaven uit het programma 2016-2019 zijn overgenomen in dit programma 2020.

Voorliggend Programma AVP 2020 geeft inzicht in:

1. De opgaven (doelen) vanuit de beleidsthema's (conform het Meerjarenprogramma 2016-2019)
2. De beschikbare middelen en financieringsvormen (Provincie, Europa, Rijk, derden) die worden ingezet in 2020.
3. De organisatie binnen AVP, waaronder de sturingsfilosofie en de werkwijze.

2. Doelenstructuur en afbakening

In AVP werken we op integrale wijze aan de diverse thema's die van belang zijn voor een vitaal platteland. Het gaat net als in 2016-2019 om de volgende thema's:

- Natuur, water en bodem
- Bodemdaling
- Landschap
- Cultureel erfgoed
- Landbouw
- Recreatie
- Leefbaarheid en kleine kernen
- Vrijkomend agrarisch vastgoed
- Energie

De AVP is gericht op de uitvoering van eenmalige fysieke maatregelen in het landelijk gebied; het is dus een investeringsprogramma. Het begrip 'uitvoering eenmalige fysieke maatregelen' omvat overigens niet alleen het daadwerkelijk uitvoeren, maar ook de werkzaamheden die nodig zijn om de uitvoering voor te bereiden (onderzoek, ontwerp, bestek etc.) en te begeleiden (communicatie, afstemming, overdracht naar beheer etc.).

3. Opgaven voor de Agenda Vitaal Platteland 2020

3.1. Natuur, water en bodem

Ontwikkelopgave Natuurnetwerk Nederland

Doel	In Utrecht komen natuurwaarden voor die nationaal en internationaal van groot belang zijn. Het is onze ambitie en verantwoordelijkheid deze natuurwaarden te beschermen en te versterken. Hiermee dragen we tevens zorg voor de Utrechtse biodiversiteit, waaronder onze aandachtsoorten. Om deze ambitie te realiseren is ruimte nodig, in de vorm van een robuust netwerk van aaneengeschakelde natuurgebieden.
Opgave	Realisatie van het Natuurnetwerk Nederland (NNN) volgens het Akkoord van Utrecht (2011). In het Akkoord van Utrecht (2011) is afgesproken om de omvang van het NNN te bepalen op ca. 31.500 ha. Daarin is tevens besloten dat we het NNN op strategische plaatsen uitbreiden met in totaal 1.506 ha, te realiseren uiterlijk in 2027. Inmiddels hebben we 822 ha gerealiseerd (stand 31 december 2018) en resteert er dus nog een opgave van 684 ha. Voor verwerving en functieverandering houden we een lineaire begroting aan van gemiddeld 125 ha per jaar. Verwerving en functieverandering vinden plaats op basis van vrijwilligheid, waardoor de resultaten fluctueren over de jaren. In verband met de overdracht van het gebied Vijfheerenlanden is de realisatieopgave nieuwe natuur met 60 ha verhoogd. Hiervan ligt 30 ha in het Natura2000 gebied Uiterwaarden Lek.

De opgave voor realisatie van 400 ha groene contour in deze coalitieperiode is voornamelijk niet opgenomen in dit Programmaplan. Eerst is de beleidsafdeling aan zet om de gewenste aanpak vast te stellen op deze opgave voordat deze in uitvoering gebracht kan worden.

Aanpak	In 2020 worden de volgende opgaven opgepakt:	
	N2000 Binnenveld	<ul style="list-style-type: none"> - Uitvoeren proefproject naar het functioneren van de kwelputten door aanleg van 1 onttrekkingsput en 1 infiltratieput. Resultaten worden in 2021 verwacht. - Sanering van één of beide vuilstorten in 2020. Mogelijk wordt 1 vuilstort in 2021 aangepakt. - Wijzigen bestemmingsplannen t.b.v. natuurinrichting door gemeenten Rhenen en Veenendaal. - Uitvoeren waterhuishoudkundige maatregelen de Hellen en Fortuinzicht (ten zuiden van de Rauweveldseweg) - Beschikbaar stellen financiering inrichting Achterbergse Hooilanden via SKNL.
	N2000 Kolland & Overlangbroek	<ul style="list-style-type: none"> - Afronding kavelruil Kolland (begin 2020) - Uitvoeren hydrologische maatregelen op Oud-Kolland
	N2000 Oostelijke Vechtplassen Utrecht	<ul style="list-style-type: none"> - Uitvoeren inrichtingsmaatregelen in deelgebieden Westbroekse Zodden, Huis te Hart en Molenpolder. - Realiseren van een beleefpunt aan de Kanaaldijk. - Opstellen van een ontwerp beheerplan
	N2000 Zouweboezem	<ul style="list-style-type: none"> - Oppakken opdracht na concretisering hiervan door de beleidsafdeling. Het betreft het uitvoeren van de maatregelen uit het N2000 beheerplan en de geprogrammeerde PAS maatregelen
	Uiterwaarden Neder-Rijn (N2000 Rijntakken)	<ul style="list-style-type: none"> - <u>Lunenburgerwaard</u>: Aanvragen vergunningen en opstellen bestek natuurinrichting. Vervolgens aanbesteding van de natuurinrichting. Start van de natuurinrichting staat gepland voor 2021. - <u>Elster Buitenwaarden</u>: Uitvoering van project is stilgelegd vanwege PFAS. In 2020 vindt tijdelijk beheer en onderhoud plaats. Naar verwachting kan project voorjaar 2020 opnieuw worden aanbesteed.
	Natuurlijke uiterwaarden Nederrijn-Lek (N2000 Uiterwaarden Lek)	<ul style="list-style-type: none"> - Opstellen projectplan voor de diverse opgaven langs de Lek en de Nederrijn. - Oppakken maatregelen N2000 Uiterwaarden Lek (30 ha uitbreiding areaal en geprogrammeerde maatregelen in het beheerplan en de geprogrammeerde PAS maatregelen)
	Ruimte voor de Lek	<ul style="list-style-type: none"> - Opstellen inrichtingsplan voor resterende natuuropgave (uitvoering in 2021)
	Schraallanden langs de Meije	<ul style="list-style-type: none"> - Voorleggen voorstel tot herbegrenzing aan Kopgroep Akkoord van Utrecht. - Peilbesluit HDSR ter ondersteuning ontwikkeling schraalland en realiseren peilverhoging. - Opstellen definitief ontwerp voor (her)inrichten van de bufferzone - Beschikbaar stellen financiering voor inrichting van 18,5 ha via SKNL.
	Wilnis Bovenlanden	<ul style="list-style-type: none"> - Uitvoeren overgangsbeheer - Verkoop provinciaal eigendom in gebied
	Groot Wilnis-Vinkeveen	<ul style="list-style-type: none"> - Evaluatie Convenant Groot Wilnis-Vinkeveen (2010-2020) - Natuurinrichting in deelgebieden Grote Sniep en Kamerik-Teylingens en herinrichting bij de Bijleveld - Opstellen definitief ontwerp deelgebied Gagelgebied
Marickenland	<ul style="list-style-type: none"> - Ondertekening Samenwerkingsovereenkomst Marickenland 	

	<ul style="list-style-type: none"> - Realisatie natuurspeelplaats - Opstellen definitief ontwerp, uitvoeren onderzoeken en aanvragen vergunningen ten behoeve van realisatie natuur, waterberging en recreatie in deelgebied 1. Uitvoering is gepland in 2021.
Groot Mijdrecht Noord-oost	<ul style="list-style-type: none"> - Opstellen Programma van Eisen en Definitief Ontwerp voor de inrichting van moerasblok 1 inclusief de uitvoering van diverse onderzoeken. - Opstellen ruilplan voor provinciaal bezit binnen moerasblokken 1, 2 en 3
Polder Mijnden	<ul style="list-style-type: none"> - Opstellen inrichtingsplan in samenspraak met Staatsbosbeheer (incl. vaststellen natuurambitie) - Beschikbaar stellen financiering voor inrichting via SKNL.
Bethunepolder	<ul style="list-style-type: none"> - Natuurinrichting in dit gebied is afgerond. Er spelen nog een aantal issues waaronder realisatie van een uitlaatveld voor honden en evaluatie van de monitoring.
Diefdijk	<ul style="list-style-type: none"> - Oppakken opdracht na concretisering hiervan door de beleidsafdeling. Het betreft de maatregelen uit het N2000 beheerplan en de geprogrammeerde PAS maatregelen.
Overige NNN in AVP-gebied Utrecht West	<ul style="list-style-type: none"> - Geen activiteiten in 2020
Kromme Rijng gebied	<ul style="list-style-type: none"> - Opstellen ontwerp voor inrichting van diverse kleine deelgebieden. Planning oplevering is 2021. - Opstellen vervolgstategie realisatie van ruim 20 ha NNN gelegen binnen particulier eigendom (deelgebied Overlangbroek).
Groenraven Oost	<ul style="list-style-type: none"> - <u>Voorveldse Polder</u>: Opstellen bestek en aanvragen vergunningen natuurinrichting Voorveldse Polder (begin 2020) en uitvoeren natuurinrichting (voor eind 2020) - <u>Lagegrond</u>: Verkoop provinciaal eigendom. - Opstellen geactualiseerde aanpak ecologische schakel tussen het Noorderpark en het gebied rondom de Langbroekerwetering met betrokken partijen.
Utrechtse Heuvelrug	<ul style="list-style-type: none"> - Verkoop van provinciaal eigendom nabij Rhenen - Verder geen activiteiten in 2020.
Eemland	<ul style="list-style-type: none"> - <u>Eemdijken</u>: eindverantwoording bos- en rietcompensatie en financiële afhandeling door Waterschap Vallei en Veluwe op basis van samenwerkingsovereenkomst. - <u>Rietherstel</u>: Aanleg/herstel 2 ha verruigd rietland langs de Eemmeer en Eem in het kader van KRW en omvorming 1,1 ha zomerdijk naar ecologisch beheer. - Verkoop van provinciaal eigendom
Stoutenburg	<ul style="list-style-type: none"> - Opstellen van inrichtingsplannen voor 4 deellooties nabij knooppunt Hoevelaken (natuurcompensatie en aanleg NNN)
Valleilint Utrecht en Vallei Zuid	<ul style="list-style-type: none"> - In beeld brengen restopgave per convenant en aansturen op afronding van de convenanten in dit gebied. - Vastleggen afspraken m.b.t. realisatie informatiecentrum met landgoed Den Treek – Henschoten. - Beschikbaar stellen financiering inrichting landgoed De Boom via SKNL.
Indicatoren	<ul style="list-style-type: none"> - Er is 125 ha nieuwe natuur ontwikkeld (functieverandering toegepast) - Er is 200 ha nieuwe natuur ingericht
Financiën	Voor bovenstaande opgaven is in totaal €14.047.000 benodigd in 2020. Dit bedrag is benodigd voor realisatie functieverandering, inrichting en proceskosten.

Uitvoeren herstelmaatregelen PAS.

Doel	Doel van deze herstelmaatregelen welke voorheen in het Programma Aanpak Stikstof waren opgenomen is het herstellen en robuuster maken van de voor stikstof gevoelige habitattypen en leefgebieden van soorten in Natura 2000- gebieden. Robuuste natuur is minder kwetsbaar en dus bestendiger tegen overbelasting van reactief stikstof (ammoniak en stikstofdioxide). Dit doen we bijvoorbeeld door het verhogen van de waterstand om verdroging en verzuring van de bodem tegen te gaan.												
Opgave	<p>Tijdig en volgens planning de herstelmaatregelen uit te voeren. Deze zijn vastgelegd (omvang, frequentie, locatie) in de PAS-gebiedsanalyses voor de stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden die geheel of gedeeltelijk zijn gelegen in de provincie Utrecht. De herstelmaatregelen moeten uiterlijk eind 2021 zijn uitgevoerd. Het merendeel van deze herstelmaatregelen wordt opgepakt door de desbetreffende terreineigenaren.</p> <p>Ondergenoemde maatregelen betreffen de maatregelen die door de provincie vanuit het AVP opgepakt en uitgevoerd dienen te worden.</p> <p>Het gaat om de volgende gebieden:</p> <table border="1"> <tr> <td>Kolland & Overlangbroek</td> <td>Uitvoering van de herstelmaatregelen op twee kleine perceeltjes in Oud-Kolland.</td> </tr> <tr> <td>Binnenveld</td> <td> <ul style="list-style-type: none"> - Omvormen landbouwgronden binnen en buiten N-2000 gebied naar natuur. - Dempen, afdammen en verondiepen van sloten in en rond het Natura-2000 gebied. - Opzetten van slootpeilen rond het N2000-gebied en treffen maatregelen om natschade te voorkomen. - Onderzoek naar het functioneren van en de effecten van 1 kwelput. - Sanering van twee vuilstorten in de Hellen. </td> </tr> <tr> <td>Zouweboezem</td> <td>Plaatsen pomp n.a.v. ontwikkelingsbeheer op kleilaag</td> </tr> <tr> <td>Uiterwaarden Lek</td> <td>Maatregelen tegen erosie De Horde en Willigen Langerak (aangevuld met de afslag in de Koekoekswaard en Achthovense waarden)</td> </tr> <tr> <td>Rijntakken (Utrechts deel: Uiterwaarden Nederrijn)</td> <td>Inrichting deelgebieden Elster Buitenwaarden en Lunenburgerwaard.</td> </tr> <tr> <td>Oostelijke Vechtplassen (Utrechts deel)</td> <td>Inrichting deelgebieden Westbroekse Zodden en Molenpolder.</td> </tr> </table> <p>In de volgende N2000-gebieden ligt geen opgave in het kader van de PAS voor de provincie Utrecht:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Botshol - Nieuwkoopse Plassen & de Haeck (Utrechts deel: Schraallanden langs de Meije) - Eemmeer en zuidoever Gooimeer (Utrechts deel) - Lingegebied en Diefdijk-Zuid (Utrechts deel) 	Kolland & Overlangbroek	Uitvoering van de herstelmaatregelen op twee kleine perceeltjes in Oud-Kolland.	Binnenveld	<ul style="list-style-type: none"> - Omvormen landbouwgronden binnen en buiten N-2000 gebied naar natuur. - Dempen, afdammen en verondiepen van sloten in en rond het Natura-2000 gebied. - Opzetten van slootpeilen rond het N2000-gebied en treffen maatregelen om natschade te voorkomen. - Onderzoek naar het functioneren van en de effecten van 1 kwelput. - Sanering van twee vuilstorten in de Hellen. 	Zouweboezem	Plaatsen pomp n.a.v. ontwikkelingsbeheer op kleilaag	Uiterwaarden Lek	Maatregelen tegen erosie De Horde en Willigen Langerak (aangevuld met de afslag in de Koekoekswaard en Achthovense waarden)	Rijntakken (Utrechts deel: Uiterwaarden Nederrijn)	Inrichting deelgebieden Elster Buitenwaarden en Lunenburgerwaard.	Oostelijke Vechtplassen (Utrechts deel)	Inrichting deelgebieden Westbroekse Zodden en Molenpolder.
Kolland & Overlangbroek	Uitvoering van de herstelmaatregelen op twee kleine perceeltjes in Oud-Kolland.												
Binnenveld	<ul style="list-style-type: none"> - Omvormen landbouwgronden binnen en buiten N-2000 gebied naar natuur. - Dempen, afdammen en verondiepen van sloten in en rond het Natura-2000 gebied. - Opzetten van slootpeilen rond het N2000-gebied en treffen maatregelen om natschade te voorkomen. - Onderzoek naar het functioneren van en de effecten van 1 kwelput. - Sanering van twee vuilstorten in de Hellen. 												
Zouweboezem	Plaatsen pomp n.a.v. ontwikkelingsbeheer op kleilaag												
Uiterwaarden Lek	Maatregelen tegen erosie De Horde en Willigen Langerak (aangevuld met de afslag in de Koekoekswaard en Achthovense waarden)												
Rijntakken (Utrechts deel: Uiterwaarden Nederrijn)	Inrichting deelgebieden Elster Buitenwaarden en Lunenburgerwaard.												
Oostelijke Vechtplassen (Utrechts deel)	Inrichting deelgebieden Westbroekse Zodden en Molenpolder.												
Aanpak	Bovengenoemde maatregelen worden opgepakt binnen de ontwikkelopgave Natuurnetwerk Nederland (zie hierboven)												
Indicatoren	Aantal herstelmaatregelen dat in de genoemde N2000-gebieden is uitgevoerd.												
Financiën	De middelen voor deze maatregelen zijn opgenomen bij de opgave voor het Natuurnetwerk Nederland. Daarnaast zijn middelen benodigd voor financiering van BIJ12, monitoring van de PAS en de voorbereiding van gebiedsanalyses. Hiervoor is in 2020 €700.000 geprogrammeerd.												

Verbinden van natuurgebieden

Doel	Ter versterking van het netwerk van aaneengeschaalde natuurgebieden worden ecologische verbindingen gerealiseerd over provinciale wegen. Leefgebieden van diersoorten worden daarmee weer verbonden, er ontstaat weer ecologische samenhang en soorten kunnen hun areaal vergroten.
------	---

	Ook zijn er minder aanrijdingen met dieren: veiliger voor automobilisten en beter voor de populatieontwikkeling van diersoorten. Zo blijven de omvang en genetische diversiteit van populaties op peil en zorgen we ervoor dat planten- en diersoorten in onze provincie duurzaam kunnen voortbestaan.
Opgave	Vanuit het programma AVP is er een opdrachtgevende rol richting het domein Mobiliteit voor aanleg van de faunapassages. Er staan nog 2 faunapassages gepland (zie ook de webkaart): <ul style="list-style-type: none"> - Aanleg van de faunapassage Griftenstein onder de N237 tussen De Bilt en Utrecht. Deze faunapassage vormt samen met de door de gemeente Utrecht aan te leggen faunapassage onder de Biltse Rading een schakel in de ecologische verbinding tussen het Noorderpark en het Kromme Rijngebied. - Aanleg van het ecoduct over de N226 op het traject tussen Leersum en de A12 vormt een ecologische verbinding tussen de landgoederen Maarsbergen en Kombos en verbindt daarmee het zuidelijke deel met het middendeel van de Utrechtse Heuvelrug.
Aanpak	<ul style="list-style-type: none"> - Faunapassage Griftenstein N237: In het voorjaar 2020 wordt de brug over de naastgelegen Biltse Grift verplaatst en worden de kabels en leidingen verlegd door de nutsbedrijven. In de tweede helft van 2020 wordt de faunapassage aangelegd. - Ecoduct N226: In 2020 wordt de uitvraag voor aanleg opgesteld en worden onderzoeken uitgevoerd en worden de benodigde vergunningen aangevraagd. De aanleg van het ecoduct start naar verwachting in 2021. - Ecoduct N227: Het ecoduct 'Renée van Notten Wissel' over de N227 bij Maarn is maart 2019 officieel geopend. Begin 2020 wordt het project definitief afgerond.
Indicatoren	Realisatie van 1 faunapassage in 2020
Financiën	In 2020 zal er naar verwachting ca. €2,1 miljoen worden besteed, voornamelijk aan de aanleg van de faunapassage Griftenstein. Deze uitgaven worden gefinancierd uit de hiervoor ingestelde reserve Ecoducten en worden verantwoord in het begrotingsprogramma Bereikbaarheid (excl. OV). Er vinden geen uitgaven vanuit het Agenda Vitaal Platteland plaats in 2020 voor deze projecten.

Nationaal Park Utrechtse Heuvelrug

Doel	Vanuit de Samenwerkingsagenda Nationaal Park Utrechtse Heuvelrug (2018) wordt gewerkt aan de volgende maatschappelijke thema's: <ul style="list-style-type: none"> • Behoud, beheer en ontwikkeling van natuur, landschap en cultuurhistorie binnen het Nationaal Park Utrechtse Heuvelrug. • Vergroten van de belevingswaarde en toegankelijkheid van het Nationaal Park Utrechtse Heuvelrug. • Realiseren van nieuwe financieringsbronnen voor de natuur in het Nationaal Park Utrechtse Heuvelrug.
Opgave	Samen met onze partners willen we het Nationaal Park Utrechtse Heuvelrug beschermen, versterken en beleefbaar maken.
Aanpak	Financiering van de stichting Nationaal Park Utrechtse Heuvelrug
Indicatoren	Het verstrekken van een exploitatiesubsidie aan de stichting in 2020.
Financiën	Vanuit AVP wordt in 2020 €265.000 bijgedragen aan de stichting. De totale bijdrage in 2020 bedraagt €400.000.

Beleefbare natuur

Doel	Vergroting van de participatie van burgers, ondernemers en maatschappelijke organisaties bij de natuur.
Opgave	We continueren de vermaatschappelijking van natuur door bij te dragen aan het project Groen aan de buurt.
Aanpak	Het openstellen van subsidiemogelijkheden voor bovengenoemde projecten via de Uitvoeringsverordening subsidie Agenda Vitaal Platteland.
Indicatoren	Geen
Financiën	Er is € 75.000 voor subsidiering van het project Groen aan de buurt in 2020.

3.2. Landschap

Doel	Aandacht voor de kernkwaliteiten en de diversiteit van het landschap
Opgave	De provincie Utrecht is een mooie provincie met zes bijzondere landschappen (Groene Hart, Eemland, Rivierengebied, Utrechtse Heuvelrug, Gelderse Vallei en de Waterlinies, waaronder de Stelling van Amsterdam). De provincie zet in op het behoud en actief ontwikkelen van landschappelijke kwaliteit en het beleefbaar maken van landschap en aardkundige waarden via haar ruimtelijk beleid en gebiedsontwikkelingen. Hierbij zijn zorgvuldig inpassen van nieuwe functies of uitbreiding daarvan, aanleg en herstel van landschappelijke hoofdstructuren, aanleg van routes, verwijderen van storende bebouwing en beperkt herstel van historische bebouwing belangrijke aandachtspunten.
Aanpak	<ul style="list-style-type: none"> - Zorgdragen voor zorgvuldige landschappelijke inpassing. - Meekoppelen landschap bij realisatie van andere doelstellingen (m.n. natuur, recreatie en cultuurhistorie) - Openstellen van subsidiemogelijkheden voor de aanleg van kleine landschapselementen.
Indicatoren	Geen
Financiën	€300.000

3.3. Cultureel Erfgoed

Doel	Behouden, zichtbaar en beleefbaar maken van cultureel erfgoed.
Opgave	Er zijn goede kansen om bij gebiedsontwikkelingen en –inrichting bij te dragen aan herstel, behoud en het zichtbaarder en beleefbaarder maken van het cultureel erfgoed.
Aanpak	<ul style="list-style-type: none"> - Herstel van natuurwaarden op de Grebbelinie: In 2018 is een 3-jarige opdracht uitgezet voor dunning in de beplanting, aanplant en voor het nemen van specifieke vogelmaatregelen. Deze opdracht loopt eind 2020 af. In overleg met Staatsbosbeheer wordt in 2020 een uitvoeringsplan gemaakt voor de 2e fase van het herstelbeheer en het maken van een beheerplan voor de lange termijn. - Verder worden waar mogelijk meekoppelkansen benut. Dat geldt bijvoorbeeld voor het herstel van lanenstructuur en zichtlijnen. En ook voor de Oude Hollandse Waterlinie. Hetzelfde geldt voor het benutten van de recreatieve potentie van buitenplaatszones en het zichtbaar maken van kleine landschapselementen.
Indicatoren	Over 2,7 km van de linie zijn herstelwerkzaamheden uitgevoerd.
Financiën	Er is €30.000 benodigd voor opstellen van een uitvoeringsplan voor de 2 ^e fase en het opstellen van een beheerplan.

3.4. Landbouw

Landbouw en milieu (LaMi)

De landbouwsector is van belang voor de provincie Utrecht. Maar liefst 50% van het grondgebied van de provincie Utrecht is landbouwgrond. De landbouw zorgt niet alleen voor de voedselvoorziening, maar speelt ook een grote rol in de kwaliteit van het landelijk gebied. Duurzame landbouw is landbouw die zowel in ecologisch, economisch als sociaal opzicht toekomstbestendig is. We willen de milieubelasting vanuit de landbouw verminderen en werken aan een duurzaam bodem- en watersysteem.

Landbouwstructuurversterking

Een goede landbouwstructuur vormt een belangrijke basis voor het verdienmodel van een agrarisch bedrijf. Volgens het Kadaster kan het voordeel van een betere verkaveling voor een boer oplopen tot € 10.000 per jaar. Behalve het voordeel voor de boer kent een betere landbouwkundige verkaveling een aantal bijkomende maatschappelijke voordelen, zoals het toepassen van weidegang.

Vanuit het programma Agenda Vitaal Platteland vindt het project Kavelruil Kamerik-Harmelen plaats. Tevens vinden vanuit het programma Agenda Vitaal Platteland kleinschalige kavelruilen plaats die tot doel hebben de realisatie van het Natuurnetwerk Nederland. Deze kavelruilen dragen veelal ook bij aan het versterken van de landbouwstructuur.

Verpachting van provinciale gronden aan agrariërs kan ook bijdragen aan versterking van de landbouwstructuur. Verpachting van deze gronden valt echter buiten de scope van het Programma Agenda Vitaal Platteland.

Boerderijeducatie

Doel	Door boerderijeducatie aan lagere scholen wordt de verbinding tussen stad en land versterkt en wordt de toegankelijkheid van het platteland te vergroten voor kinderen vergroot.
Opgave	Uitbreiding van het aanbod voor boerderijeducatie door het aansluiten van gebieden waar nog geen boerderijeducatie wordt aangeboden en/of door het vergroten van aanbod voor specifieke leeftijden / klassen.
Aanpak	Beschikbaar stellen van subsidiemogelijkheden voor de doorontwikkeling van boerderijeducatie.
Indicatoren	Er is subsidie verstrekt voor de doorontwikkeling van het aanbod van boerderijeducatie
Financiën	Er wordt €50.000 aan subsidiemogelijkheden opengesteld.

Plattelandsontwikkelingsprogramma (POP) / Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB)

Het huidige Plattelandsontwikkelingsprogramma (POP) 2014 – 2020 loopt af. Binnen het kader van de nieuwe periode Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB, 2021 – 2027) is Nederland bezig een Nationaal Strategisch Plan GLB op te stellen. Hierin zal een samenhangend pakket aan maatregelen worden voorgesteld, met name gericht op de gewenste transitie in de landbouw. Omdat er vertragingen zijn (door o.a. Europese verkiezingen, Brexit) zal de volgende GLB-periode later ingaan. In de tussenjaren 2021 – 2023 zullen er hoogstwaarschijnlijk EU-subsidies beschikbaar komen die, met de huidige verordening als onderlegger, ingezet kunnen worden voor de transitie in de landbouwsector. Omdat de doelstellingen in de Landbouwvisie overlappen met de doelstellingen van het huidige POP3 biedt dit ook voor de komende jaren een kans om innovatieve projecten te ondersteunen.

Voor deze periode 2014 – 2020 geldt:

- Er is budget gereserveerd voor de laatste openstellingen (Fysieke investeringen voor Jonge Boeren 2019 én 2020, projecten LEADER 2020);
- De openstelling zomer 2019 Fysieke investeringen voor innovatie en modernisering van agrarische bedrijven” is zwaar overtekend.

Hiermee wordt het huidige Europese aandeel in het POP3-budget geheel besteed. Zie ook de Statenbrief 209RGW112 over de voortgang van het Plattelandsontwikkelingsprogramma 2014-2020 (POP3) provincie Utrecht.

POP3- Fysieke investeringen

Doel	Stimuleren fysieke investeringen ter modernisering en innovatie van agrarische ondernemingen. Het verstrekken van subsidies is vooral gericht op het stimuleren van investeren in nieuwe machines en apparatuur die nog niet breed in de praktijk worden toegepast.
Opgave	Bijdragen aan de transitie naar een circulaire, natuurinclusieve, klimaatneutrale en economisch rendabele landbouw.
Aanpak	Op basis van een investeringslijst is een subsidieregeling opengesteld. Agrariërs kunnen op deze manier laagdrempelig subsidie aanvragen voor vernieuwende investeringen voor het landbouwbedrijf.
Indicatoren	Naar verwachting worden 130 agrariërs ondersteund in hun investeringsplannen.
Financiën	In 2019 is reeds een openstelling beschikbaar geweest, de afhandeling van ingediende aanvragen zal doorlopen tot en met het voorjaar van 2020. Het budget van de regeling bedroeg € 1.500.000 waarvan € 750.000 AVP. Omdat de regeling overtekend is geweest, wordt het budget opgehoogd met ongeveer € 5.000.000 waarvan € 2.500.000 AVP (GS-besluit 5 november 2019).

POP3- Regeling jonge boeren

Doel	Stimuleren van investeringen bij jonge boeren tot en met 40 jaar ter verduurzaming van hun landbouwbedrijf.
Opgave	Bijdragen aan de transitie naar een circulaire, natuurinclusieve, klimaatneutrale en economisch rendabele landbouw.
Aanpak	Op basis van een landelijk vastgestelde investeringslijst wordt een subsidieregeling opengesteld in december 2020. De investeringslijst is vergelijkbaar met die uit de regeling Fysieke investeringen en kenmerkt zich vooral doordat de lijst nog concreter en daarmee klantgerichter is dan de lijst bij de regeling Fysieke investeringen.
Indicatoren	Naar verwachting kunnen zeker 40 agrariërs geholpen worden bij de verduurzaming van hun landbouwbedrijven. Wanneer de regeling overtekend raakt, kan dit aantal oplopen dankzij de ambitie om te overprogrammeren.
Financiën	Voor 2020 is reeds een budget geprogrammeerd van € 400.000 (waarvan € 200.000 AVP). Mogelijk ontstaat er een overtekening van dit budget. In dat geval zal het budget eventueel worden opgehoogd conform het GS-besluit 5 november 2019 inzake overprogrammering op POP3-middelen.

POP3- LEADER

Doel	Stimuleren van innovatieve initiatieven van die van onderop tot stand komen en een belangrijke sociaal-maatschappelijke bijdrage leveren aan de lokale economie van het Utrechtse platteland.
Opgave	Bijdragen aan een duurzame en economisch vitaal platteland.
Aanpak	Op basis van een lokale ontwikkelstrategie die elk Utrechts LEADER-gebied heeft, worden initiatieven gestimuleerd met inzet van LEADER-coördinatoren. Voor 2020 is het relevant dat LEADER versneld wordt omdat 2020 het laatste POP3-uitvoeringsjaar is wat betekent dat projecten in 2020 de laatste kans hebben om subsidie aan te vragen. De versnelling wordt ingezet op basis van een extra communicatietraject.
Indicatoren	Het aantal initiatieven dat ondersteund kan worden is lastig in te schatten. Volgens de ontwikkelingen die de LEADER-coördinatoren bijhouden kunnen ongeveer 20 initiatieven nog verwacht worden (gemiddeld 10 per LEADER-gebied).
Financiën	In 2019 is reeds een openstelling gepubliceerd die doorloopt tot en met eind 2020. De openstelling kent een budget van: <ul style="list-style-type: none"> - Voor Samenwerkingsactiviteiten: € 540.000 waarvan € 270.000 AVP - Voor Uitvoering projecten: € 1.943.000 waarvan € 373.000 AVP De genoemde budgetten zijn reeds geprogrammeerd.

Uitvoeringskosten POP3

Doel	Uitvoeringskosten dekken ter uitvoering van het POP3 voor de provincie Utrecht.
Opgave	Niet van toepassing, betreft kostendekking voor operationele uitvoering van het POP3.
Aanpak	Op basis van een prestatieovereenkomst waarin inschattingen zijn gemaakt van aantallen dossiers worden met name de kosten van RVO.nl begroot.
Indicatoren	Niet van toepassing, de uitvoeringskosten zijn gericht op de kosten die de uitvoering van het programma met zich meebrengen, te denken valt aan de inzet van RVO.nl, inzet op het eigen subsidieloket en kosten voor communicatie.
Financiën	Benodigd budget: +/- € 1.500.000.

3.5. Bodemdaling

Vanuit het Meerjarenprogramma Agenda Vitaal Platteland 2016-2019 is ingezet op het terugdringen van bodemdaling binnen het Programma Aanpak Veenweiden. Dit programma wordt in 2019 afgerond, de subsidiemogelijkheden zijn gesloten. Wel zijn er nog diverse subsidieaanvragen in behandeling die naar verwachting begin 2020 beschikt zullen worden. Hiervoor worden middelen opgenomen in dit programma AVP.

In het coalitieakkoord 'Nieuwe energie voor Utrecht' is als ambitie de reductie van bodemdaling opgenomen. Deze ambitie is geen onderdeel van dit Programmaplan, maar valt vanaf 2020 binnen de concernopgave bodemdaling. De jaarlijkse financiële bijdrage vanuit de provincie Utrecht aan het Veenweide Innovatiecentrum à €60.000 zal rechtstreeks gefinancierd worden vanuit de begroting van de provincie Utrecht conform de werkwijze bij andere partnerinstellingen. Deze bijdrage is geen onderdeel meer van het programma Agenda Vitaal Platteland.

3.6. Recreatie

Wandelroutenetwerk Utrecht Oost

Doel	De provincie beschikt in 2020 over een recreatief hoofdnetwerk (RHN) bestaande uit een samenhangend geheel van (boven)regionale routes voor wandelen, fietsen en varen, met als toegangspunten poorten en toeristische overstappunten (TOP's).
Opgave	Aanleg van een wandelroutenetwerk in AVP-gebied Utrecht Oost, zodat in de hele provincie een wandelnetwerk beschikbaar is. Dit versterkt het recreatief hoofdnetwerk en biedt kansen voor duurzame routegebonden recreatie, rekening houdend met spreiding en recreatieve zonerings. In het westen van de provincie zijn de laatste gebieden in 2017 voorzien van een wandelroutenetwerk.
Aanpak	<ul style="list-style-type: none"> - Aan het Recreatieschap Stichtse Groenlanden is in 2018 subsidie verstrekt voor aanleg van het wandelknooppuntensysteem in de Kromme Rijnstreek en in Amelisweerd. Het nieuwe netwerk beslaat ongeveer 530 kilometer aan wandelpaden en 200 knooppunten. In maart 2020 is het werk klaar, waarna het onderhoud en beheer worden opgedragen aan Routebureau Utrecht. - De verkenning naar het wandelroutenetwerk Utrecht-oost voor de gebieden regio Amersfoort, Nationaal Park Utrechtse Heuvelrug en een deel van de Gelderse Vallei (Renswoude, Veenendaal en Rhenen) uitgevoerd door het Routebureau Utrecht is eind december 2019 afgerond. Begin Januari 2020 worden de laatste documenten opgeleverd. De intentie is om z.s.m. de volgende fase (realisatiefase) in te gaan, aangezien de ambitie is om dit jaar nog te starten met de aanleg.
Indicatoren	Wandelknooppuntensysteem in Kromme Rijnstreek aangelegd (voorjaar 2020)
Financiën	Er is €700.000 beschikbaar in 2020 voor aanleg van het resterende wandelroutenetwerk in 2020.

Optimaliseren routenetwerken

Doel	Meer vraaggerichte recreatiemogelijkheden in het landelijke gebied, completeren recreatief hoofdnetwerk en verbetering van de beleving van het landschap.
Opgave	<ul style="list-style-type: none"> - De afgelopen jaren zijn 41 Toeristische Overstap Punten (TOP) gerealiseerd in Utrecht. Er wordt gezocht naar mogelijkheden om meer bekendheid te geven aan de TOP's, ze in een netwerk op te nemen en te zorgen voor een betere aansluiting bij de bewegwijzerde routenetwerken. Ook lijkt het raadzaam sommige TOP's te verplaatsen en een aantal oudere TOP's te upgraden. - In 2008 is het provinciale fietsroutenetwerk op basis van fietsknooppunten aangelegd. Er is behoefte om bij de huidige tracés te toetsen of deze nog passen bij de actuele situatie en onderwerpen zoals toeristische spreiding en recreatieve zoning. - Verkenning uitvoeren naar recreatief varen in 2020
Aanpak	<ul style="list-style-type: none"> - TOP's: Het Routebureau Utrecht is gevraagd een aanpak op te stellen voor diverse verbeteringen in 2019-2020 en een coördinerende rol te spelen om de TOP's een betere positie in de routenetwerken te geven. - <u>Fietsroutenetwerk</u>: In 2020 voert het Routebureau Utrecht een verkenning uit naar een upgrade van het fietsroutenetwerk in opvolgende jaren. - <u>Recreatief varen</u>: Uitvoeren verkenning naar mogelijkheden ontwikkeling netwerk
Indicatoren	n.v.t.
Financiën	<ul style="list-style-type: none"> - TOP's: €200.000 - <u>Fietsroutenetwerk</u>: Geen middelen vanuit AVP. Verkenning wordt uitgevoerd door het Routebureau Utrecht. - <u>Recreatief varen</u>: €25.000

Recreatie om de Stad Utrecht

Doel	Het programma Recreatie om de Stad Utrecht (RodS) heeft als doel het realiseren van een groengebied rond de stad Utrecht waar bewoners kunnen wandelen, fietsen en ontspannen. De provincie Utrecht vindt het belangrijk dat de inwoners van (de gebieden rond) Utrecht op fietsafstand van huis aantrekkelijke, gevarieerde groene gebieden vinden, waar zij van hun vrije tijd kunnen genieten.
Opgave	Het programma Recreatie om de Stad Utrecht is een zelfstandig programma. Binnen het programma Agenda Vitaal Platteland zijn subsidiemogelijkheden opgenomen voor ontwikkeling en aanleg van pleisterplaatsen en andere recreatieve voorzieningen of infrastructurele werken (inclusief voorzieningen voor routenetwerken) binnen het programma Recreatie om de Stad Utrecht. Het programma RodS wordt in 2020 afgerond.
Aanpak	Het openstellen van subsidiemogelijkheden voor bovengenoemde opgave.
Indicatoren	Er zijn 4 subsidies verstrekt in 2020
Financiën	Er is €659.000 beschikbaar voor subsidieprojecten in 2020.

3.7. Leefbaarheid en kleine kernen

De provincie werkt met verschillende instrumenten aan een leefbare omgeving waarin alle inwoners nu en in de toekomst goed en gezond kunnen leven, wonen, werken en ontspannen. Twee van deze instrumenten zijn opgenomen in het programma Agenda Vitaal Platteland en betreffen het faciliteren van de aanleg van snel internet in het landelijk gebied (afgerond) en het bijdragen aan initiatieven voor leefbaarheid en kleine kernen in het landelijk gebied via Kern met Pit en subsidiëring van lokale initiatieven.

Snel internet

September 2016 is de Intentieverklaring snel internet buitengebied provincie Utrecht ondertekend door de provincie Utrecht, de gemeenten in de provincie, de Gebiedscommissie Utrecht-West en de Gebiedsraad O-gen. De samenwerking is 31 december 2019 afgerond. In alle gemeenten is een vorm van interessepeiling uitgevoerd onder bewoners van het buitengebied. De provincie heeft de gemeenten hierin financieel ondersteund door het verstrekken van subsidies. Er is geen nieuwe opgave voor het Programmaplan 2020, de opgave is afgerond. De

daadwerkelijke aanleg vindt plaats door de markt en is in eerste instantie de verantwoordelijkheid van de gemeenten. Er zijn geen middelen meer beschikbaar.

Bijdrage aan initiatieven voor leefbaarheid en kleine kernen in het landelijk gebied

Doel	Het realiseren van een gezondere en sterkere economische en sociale basis voor een vitaal platteland, inclusief de kleine kernen, waarbij de voorzieningen in overeenstemming zijn met de behoeften van bewoners en gebruikers.
Opgave	Samen met inwoners te komen tot voorstellen om de leefbaarheid van het landelijk gebied en de kleine kernen te versterken
Aanpak	Samenwerking met de KNHM in de opgave kern met pit. Het verstrekken van subsidies voor: <ul style="list-style-type: none"> - het in stand houden van basisvoorzieningen in geval van marktfalen; - bevordering van sociale cohesie in de kleine kernen; - organisatie van culturele en/of gemeenschappelijke activiteiten.
Indicatoren	Er zijn 10 subsidies versterkt in 2020
Financiën	€350.000 beschikbaar (€50.000 kern met pit, €300.000 voor subsidiëring, gelijk verdeeld over Oost en West)

3.8. Vrijkomende agrarische bebouwing (VAB)

Door de schaalvergroting in de landbouw verliezen veel landbouwbedrijven hun agrarische functie. De bedrijfswoning houdt dan vaak een woonfunctie, voor de andere gebouwen is de problematiek ingewikkelder. De VAB's zijn een punt van zorg voor de provincie Utrecht vanwege het risico op ondermijnende activiteiten, verrommeling van het landschap en milieuproblematiek. In 2020 wordt er, in eerste instantie, een VAB wijzer voor gemeenten ontwikkeld en vervolgens voor de doelgroep agrariërs/erfgenaren/coaches. Ook worden data die kansen en bedreigingen voor VAB's vormen op kaart inzichtelijk gemaakt voor de hele provincie. Ook zal er invulling gegeven worden aan de motie VAB van de SGP, o.a. gebruiken we de evaluatie van het VAB-loket oost voor een eventueel toekomstige ontwikkeling van een (provinciebreed) VAB loket.

3.9. Energie

Binnen het Meerjarenprogramma Agenda Vitaal Platteland 2016-2019 is geen expliciete opgave opgenomen voor energie. Voor dat thema zijn middelen opgenomen in het Programma Energietransitie. Vanuit AVP zijn er voor energie in 2020 geen middelen beschikbaar.

4. Werkwijze

4.1. Instrumenten

Grond

Grond is een belangrijk instrument voor de Agenda Vitaal Platteland. Grond is vaak de motor voor de doelrealisatie: verkoop, aankoop, ruil en functieverandering van grond. Het heeft de voorkeur om functieverandering en aankoop door partijen zelf zo veel mogelijk te stimuleren. Daarnaast wordt verkoop, aankoop en ruil van grond ten dienste van de doelrealisatie uitgevoerd. De jaarlijkse doelstelling (ook voor 2021) is om €3,5 miljoen per jaar aan grond en opstallen te verkopen.

In het Handelingskader Onroerend Goed (2014) liggen de kaders en spelregels vast die in acht genomen moeten worden bij grond aan- en verkoop. Deze zijn mede gebaseerd op de Wet Agrarisch Grondverkeer en gericht op marktconformiteit, gelijkberechtiging en openbaarheid. Er is een nieuwe nota grondbeleid in voorbereiding inclusief handelingskader ter vervanging van het huidige Handelingskader Onroerend Goed.

Subsidies

Ook in 2020 zal een deel van het Programma AVP worden uitgevoerd met subsidies. De Uitvoeringsregeling subsidie Agenda Vitaal Platteland 2020 vormt hiervoor de basis. Deze regeling wordt aangepast aan dit Programmavlan 2020. De Subsidieregeling Kwaliteitsimpuls Natuurbeheer zetten we in bij functieverandering ten behoeve van natuur.

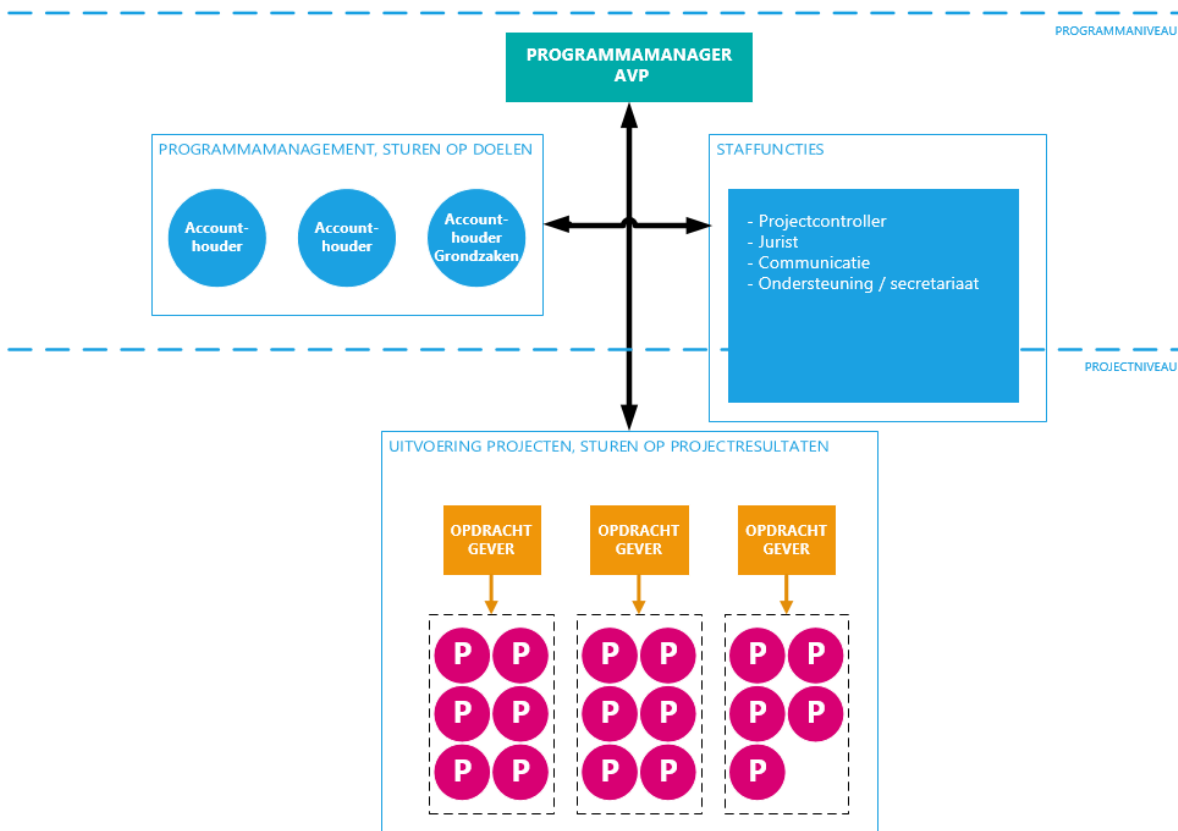
Wij vragen de AVP-Gebiedscommissie Utrecht-West om haar begeleidende en adviserende rol bij subsidieaanvragen vanuit hun gebied voort te zetten. In AVP-gebied Utrecht Oost beschikt de provincie sinds 2019 niet meer over een gebiedscommissie. Advisering en begeleiding wordt hier uitgevoerd door provinciale medewerkers.

4.2. Organisatie

De organisatie van het programma Agenda Vitaal Platteland is uitgewerkt in hoofdstuk 5 van de Organisatieleiraad Agenda Vitaal Platteland (ambtelijk document, nr. 81F4F5B2).

De bestuurlijk opdrachtgever (BO) voor het programma AVP is de gedeputeerde Landelijk Gebied. Ambtelijk opdrachtgever (AOG) is de Opgavemanager AVP. De programmamanager AVP krijgt opdracht van de opgavemanager om het programma AVP uit te voeren. Om te zorgen voor een efficiënte en effectieve uitvoering van het programma is onderstaande organisatieopzet uitgewerkt.

Vanuit het programmaniveau wordt gestuurd op de doelen binnen het programma AVP. Hier worden de interne en externe (beleids)ontwikkelingen ingebracht en geïmplementeerd in het programma. Dit vormt de feitelijk opdracht vanuit de organisatie aan de programmaorganisatie. Tevens is het programmamanagement verantwoordelijk voor de vertaling van doelen in concrete projecten. Op basis van dit programma vindt de vertaling (programmering) plaats naar concrete projecten, integrale gebiedsplannen en regelingen. Bij de uitvoering van projecten is sprake van diverse AVP-opdrachtgevers. Zij verstrekken opdrachten en zijn 1^e aanspreekpunt voor de projectleiders. Samen vormen ze een OGON-relatie. Het projectplan fungeert als 'koppelovereenkomst' en is kaderstellend voor de projectleider.

Binnen het uitvoeringsprogramma AVP onderscheiden we 2 niveaus: het programmaniveau en het projectniveau. Op programmaniveau wordt gestuurd op realisatie van de doelen die vanuit het AVP-programma worden nagestreefd. Deze doelen volgen uit de diverse beleidsopgaven van de provincie waarvan de uitvoering binnen het programma AVP is belegd. Om deze doelen te realiseren worden projecten uitgevoerd. Dit gebeurt op het projectniveau binnen het programma.

4.3. Afhankelijkheden

De afhankelijkheden binnen het programma Agenda Vitaal Platteland zijn nader uitgewerkt in hoofdstuk 4 van de Organisatieleidraad Agenda Vitaal Platteland (81F4F5B2).

Hieronder staan een 3-tal afhankelijkheden uitgelicht:

- De AVP-gebiedscommissie Utrecht West heeft met ingang van januari 2019 geen opdrachtgevende rol meer, maar alleen nog een adviserende. De gebiedscommissie adviseert de provincie over aangelegenheden in het landelijk gebied, toegespitst op de scope en reikwijdte van het programma AVP.
- De AVP-gebiedscommissie Utrecht Oost is opgeheven als wettelijke adviescommissie. De Gebiedscoöperatie O-gen opereert met ingang van januari 2019 als eigenstandige organisatie en kan van de provincie opdrachten en projectsubsidies ontvangen.
- Binnen diverse projecten is een stuurgroep actief. De stuurgroep is het overleg van OG en gebiedspartijen. De wijze waarop het gebied wordt betrokken, kan op verschillende manieren vorm krijgen. Dit hangt onder andere af van omvang en complexiteit van het gebiedsproject en de bestuurlijke belangen en prioriteiten. Provincie (en eventuele medeopdrachtgevers) nemen het uiteindelijke besluit en vragen de stuurgroep om mee te sturen op de inhoud. In de opdrachtschrijving wordt afgesproken wie in de stuurgroep zitting nemen en hoe de zeggenschap van de stuurgroep is geregeld.

De AVP-gebiedscommissie Utrecht West is gekoppeld aan het programma Agenda Vitaal Platteland. Met de splitsing tussen natuur en landbouw en mogelijk het groeiende belang van energietransitie, krijgt de gebiedscommissie mogelijk een andere rol. Het jaar 2020 wordt benut om deze rol verder uit te werken.

4.4. Besturing en beheersing

Elk kwartaal wordt gemonitord wat de voortgang is van de diverse projecten binnen het Agenda Vitaal Platteland. De projectleiders leven hier input voor aan. Financiële informatie volgt uit het financiële systeem Presto. De voortgang van de natuuropgave wordt bijgehouden in GIS. De monitoringsgegevens die elk kwartaal worden opgeleverd vormen input voor de provinciale P&C-producten. Het programma AVP valt binnen diverse begrotingsprogramma's binnen de provinciale begroting. Het merendeel van de verantwoording vindt plaats binnen programma 2, landelijk gebied.

De programmamanager AVP is verantwoordelijk voor de monitoring van het programma. Zij wordt hierin ondersteund door de projectcontroller AVP. De voortgang van het programma wordt elk kwartaal doorgesproken met de ambtelijk opdrachtgever. De AVP opdrachtgever en de AVP projectleider voeren maandelijks overleg over de lopende projecten.

Effectmonitoring is geen onderdeel van het programma AVP. Het meten van de effecten van het uitgevoerde beleid is een lijntaak en vindt plaats door de betrokken beleidsafdelingen van de provincie Utrecht.

4.5. Financiering

Onderstaand staat aangegeven welke middelen benodigd zijn voor de uitvoering van het Programmaplan AVP 2020.

Opgaven per thema	Benodigd in 2020
3.1 Natuur, water en bodem	€ 18.932.000,00
Ontwikkelopgave Natuurnetwerk Nederland	€ 14.247.000,00
Maatregelen natuurherstel voormalig Programma Aanpak Stikstof	€ 2.500.000,00
Verbinden van natuurgebieden ¹	€ 2.045.000,00
Beleefbare natuur	€ 75.000,00
Nationaal Park Utrechtse Heuvelrug	€ 265.000,00
3.2 Landschap	€ 300.000,00
Kleine landschapselementen	€ 300.000,00
3.3 Cultureel Erfgoed	€ 30.000,00
Grebbelinie	€ 30.000,00
3.4 Landbouw	€ 5.866.000,00
LaMi	€ 100.000,00
Boerderijeducatie	€ 50.000,00
Landbouwstructuurversterking	€ 100.000,00
POP3 - Fysieke investeringen	€ 3.450.000,00
POP3 - Regeling jonge boeren	€ 400.000,00
POP3 - LEADER	€ 266.000,00
POP3 - Uitvoeringskosten	€ 1.500.000,00

¹ Middelen worden geactiveerd op de balans en zijn geen onderdeel van de resultatenrekening van het Programma Agenda Vitaal Platteland.

3.5 Bodemdaling	€	520.000,00
Programma Aanpak Veenweiden	€	520.000,00
3.6 Recreatie	€	1.623.000,00
Wandelroutenetwerk Utrecht Oost	€	720.000,00
Optimaliseren routenetwerken	€	244.000,00
Recreatie om de Stad	€	659.000,00
3.7 Leefbaarheid en Kleine Kernen	€	300.000,00
Leefbaarheid en kleine kernen	€	300.000,00
Snel internet	€	-
3.8 VABs	€	150.000,00
Vrijkomende Agrarische Bebouwing	€	150.000,00
3.9 Energie	€	-
Energie	€	-
Proceskosten	€	1.000.000,00
Exploitatie SG Utrecht-West 2020	€	750.000,00
Proceskosten programma AVP 2020	€	250.000,00
Eindtotaal	€	28.921.000,00

In totaal is €28,9 miljoen benodigd voor de uitvoering van dit programma. Deze middelen zijn beschikbaar op de diverse kostenplaatsen van AVP, voor inzet van deze middelen dient wel een verschuiving plaats te vinden tussen de diverse kostenplaatsen. Met de zomernota 2020 vindt er een correctie plaats vanuit de reserve landelijk gebied op basis van de dan beschikbare inschatting van de te besteden middelen.

4.6. Risicomanagement

De majeure risico's die zich voordoen binnen het programma AVP staan opgenomen in het provinciale risicobeheerssysteem Naris. Daarnaast staan de risico's per project opgenomen in de voortgangsrapportage die elk kwartaal wordt opgesteld.

4.7. Communicatie

Voor het programma AVP is een uitgebreide checklist en richtlijn communicatie opgesteld. Zie de organisatieleidraad. Bij communicatie gaat het niet alleen om de uitstraling en het naleven van huisstijlrichtlijnen, het is ook een belangrijk middel rondom een project en binnen de algemene programma AVP organisatie. Projectcommunicatie gaat over de communicatie als onderdeel van de inhoudelijke activiteiten. Het is een belangrijk middel om betrokkenheid en draagvlak te creëren, interne- en externe omgeving te informeren. Communicatie is een belangrijke factor voor het slagen van een project.

Binnen het programma AVP wordt de huisstijl van de provincie Utrecht gehanteerd.

5. Samenwerking met de AVP-gebiedscommissie Utrecht West

5.1. Instellingsbesluit

Begin 2020 wordt ook het Instellingsbesluit van de AVP-gebiedscommissie Utrecht West gewijzigd te worden, aangezien het huidige Instellingsbesluit is geënt op het Meerjarenprogramma AVP 2016-2019.

5.2. Exploitatiesubsidie

Voor ondersteuning van de AVP-gebiedscommissie Utrecht-West wordt in 2020 €750.000 aan budget beschikbaar gesteld. De Stichting Gebiedsontwikkeling Utrecht-West kan een exploitatiesubsidie aanvragen voor maximaal de hoogte van dit bedrag om de gebiedscommissie te ondersteunen in haar taken.